

PROSTAT

written by Dr. Aydođan Lermi

BPH;BPB; İyi Huylu Prostat Büyümesi; Benign Prostat Hipertrofisi; Prostatizm;

İyi huylu prostat büyümesi prostat bezinin iyi huylu büyümesi sonucu ortaya çıkan şikayetlerdir. Prostat bezi mesane çıkışında yer alan sadece erkeklerde bulunan ceviz büyüklüğünde ve lastik top kıvamında olan bir salgı bezidir. İçinden idrar kanalı geçer. Sperm sıvısına salgı yapmakla görevlidir. Her prostat büyümesi şikayete neden olmaz. İdrar kanalını tıkarsa şikayete sebep olur. İyi huylu prostat büyümesi kansere bağlı büyüme değildir.

İyi huylu prostat büyümesi neden olur?

Sebebi tam olarak bilinmemektedir ancak erkek hormonlarının düşmesine bağlı olduğu düşünölmektedir. Yaş ilerledikçe prostat büyür. Büyüyen prostat içinden geçen idrar kanalını daraltır. Kanal daraldıkça şikayetler ortaya çıkar.

Prostat büyümesi kimlerde olur?

Hastalık 50 yaş üstü erkeklerde görülür. Yaş arttıkça görülme sıklığı da artar.

- 30 - 45 yaş gurubunda %8,
- 45 - 60 yaş gurubunda %40 - 50,
- 80 yaş üstünde %80 oranına prostat büyümesi görülür ancak her prostat büyümesi şikayete neden olmaz.

Prostat belirtileri nelerdir?

Prostat büyüdükçe içinden geçen idrar kanalını daraltır. Darlık arttıkça şikayetler ortaya çıkar, en sık görölen şikayetler:

- İdrara başlamakta güçlük,
- İdrar akımında zayıflık,
- Çatallı işeme,
- İdrar sonunda damlama,
- İdrar yapınca rahatlayamama,
- İdrar tutmakta zorluk,
- Sık idrara gitme,
- Gece idrara kalkma,
- İdrar kaçırma (son anda idrar kaçırma),
- Karın alt tarafında huzursuzluk hissi en sık görölen şikayetlerdir.
- Hastalarda mesane tam olarak boşalamadığından idrar yolu enfeksiyonları da sık görülür.

Prostat büyümesi nasıl teşhis edilir?

Hastanın şikayetleri ve muayene bulguları teşhise yardımcı olur. Hastanın yaşı, şikayetler, parmakla muayene çok değerli bilgiler verir.

Benign prostat büyümesinde aşığıdaki testler istenir:

- İdrar tahlili,
- İdrar kültürü,

- PSA ve Serbest PSA : genellikle prostat kanser takibinde kullanılır. Ancak prostat büyümelerinde de PSA artar. Değerlendirme için PSA ve Serbest PSA değerlerine bakılmalıdır.
- Üroflowmetri,
- Ultrason,
- Sistoskopi.

PSA: Prostat Spesifik Antijen (PSA) prostat bezinden salgılanan bir proteindir. Kanda PSA değerinin yüksek olması hem prostat kanseri hemde Benign prostat büyümelerinde görülür.

Prostat büyümesi nasıl tedavi edilir?

Hafif prostat büyümeleri tedavi gerektirmez. Tedavi tıkanıklığın derecesine ve hasta şikayetlerine bağlı olarak düzenlenir.

İlaç tedavisi:

- 5- alfa redüktaz inhibitörleri: idrara başlamada zorluk, idrar tutmakta zorluk ve sık idrara gitme gibi şikayetleri azaltır (finasterid, dutasteride),
- Alfa bloker ilaçlar: tıkanıklığı ve şikayetleri azaltır, idrar akışını artırır (tamsulosin, alfuzosin, dokzazosin, terazosin),
- Antimuskarinik ilaçlar: mesane kaslarını gevşetir, sık idrara gitme ve idrara başlamada zorluk şikayetlerini azaltır (oxybutryn, solifenacin, tolterodin, darifenacin, toruspin, fesoterodin) en sık kullanılan ilaçlardır.

Her bir ilaç gurubunun değişik etkileri vardır. İlaçlardan bir kısmı impotans ve erektil disfonksiyona neden olabilir. Alfa bloker ilaçlar tansiyon düşmesine, baş dönmesine, burun akıntısına sürekli gribal şikayetlere neden olabilir. Antimuskarinik ilaçlar ağız kuruluğuna, kabızlığa, sersemlik haline ve idrar kesesini boşaltmada sıkıntıya sebep olabilirler.

Eğer benign prostat büyümesi var ise içinde dekonjesan olan antigribal ilaçlar kullanılmamalıdır. Özellikle içinde PSÖDOEFEDRİN olan ilaçlar kullanılmamalıdır. Şikayetlerin artmasına ve ani tıkanmaya neden olur.

Cerrahi tedavi:

ilaçların yetmediği durumlarda darlık cerrahi olarak düzeltilir.

Küçük cerrahi girişimler:

Bunlara minimal invaziv girişimler de denir.

Transüretral Mikrodalga Termoterapi (TUMT):

Penis ucundan girilerek fazla prostat dokusu yakılarak darlık açılır.

Transüretral İğne Ablasyonu (TUNA) :

Penis ucundan girilerek iğne ile prostat küçültülür ve darlık açılır. Küçültmede radyofrekans dalgalar kullanılır.

Trasüretral Lazer Tedavisi:

Penis ucundan girilerek lazer ile fazla dokunun alınması ve darlığın açılmasıdır.

Cerrahi girişimler:

Transüretral cerrahi prostat rezeksiyonu (TURP) : penisten girilerek prostatın büyümüş kısmı cerrahi olarak çıkartılır.

Transüretral prostat insizyonu (TUIP):

Penisten girilerek mesane prostat bağlantısı ince kesiler ile açılır, üretra girişi genişletilir.

Açık cerrahi: karın açılarak prostat çıkarılır.

Prostat stent 'i: prostat içine çelik boru konarak daralması önlenir. Uzun dönemde pek faydalı değildir.

Alternatif tedavi yöntemleri: aşağıdaki doğal ilaçlar prostat büyümelerinde en sık kullanılmış olanlardır ilaç değildirler, herkes de aynı etkiyi yapmazlar:

- Saw palmetto: sonuçlar farklıdır, kimi hastalar fayda gördüklerini söyler.
- Beta- Sitosterol: bazı şikayetleri azalttığı bildirilmiştir, herkeze de aynı etkiyi yapmaz,
- Pygeum: bazı şikayetleri azaltır, herkes de aynı etkiyi yapmaz.

Prostat büyümesi kanser değildir ve yaş ile birlikte doğal olarak birçok erkekte ortaya çıkar. Her prostat büyümesi şikayete neden olmaz.

Referanslar:

1. National Kidney and Urologic Diseases Clearinghouse

<http://kidney.niddk.nih.gov/>

2. The Prostate Institute

<http://www.prostateinstitute.org/>

3. Canadian Urological Association

<http://www.cua.org/>

4. Prostate Centre

<http://www.prostatecentre.ca/>

5. Berkow R, et al. The Merck Manual of Medical Information . 17th ed. Simon and Schuster, Inc.; 2000.

6. Beta-sitosterol. EBSCO Natural and Alternative Treatments website. Available at:

<http://www.ebscohost.com/healthLibrary/>. Updated August 2011.

7. Fagelman E, Lowe FC. Saw palmetto berry as a treatment for BPH. Rev Urol . 2001 Summer;3(3):134-8.

8. Fried NM. New laser treatment approaches for benign prostatic hyperplasia. Curr Urol Rep . 2007 Jan;8(1):47-52.

9. Guideline on the management of benign prostatic hyperplasia. American Urological Association. Available at: <http://www.auanet.org/guidelines/bph.cfm> . Updated 2006.

10. Greco KA, McVary KT. The role of combination medical therapy in benign prostatic hyperplasia. Int J Impot Res . 2008 Dec;20 Suppl 3:S33-43.

11. Marberger M. Drug insight: 5-alpha-reductase inhibitors for the treatment of benign prostatic hyperplasia. Nat Clin Pract Urol . 2006 Sep;3(9):495-503.

12. Prostate enlargement: Benign prostatic hyperplasia. National Kidney Urologic Diseases Information Clearinghouse website. Available at:

<http://kidney.niddk.nih.gov/kudiseases/pubs/prostateenlargement/> .

13. Pygeum. EBSCO Natural and Alternative Treatments website. Available at:

<http://www.ebscohost.com/healthLibrary/>. Updated August 2011.